

Kystverket
Postboks 1502
6025 ÅLESUND

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1801-1

16. mars 2023

Tolkning av begrepet orlogsfartøy i farvannsavgiftsforskriften

Vi viser til e-post av 8. februar 2023 om spørsmål knyttet til forståelsen av begrepet orlogsfartøy i farvannsavgiftsforskriften (FOR-2019-12-11-1838).

Bakgrunn

Spørsmålet om definisjonen av begrepet «orlogsfartøy» er aktualisert ved at Sørreisa kommune har henvendt seg til Kystverket og bedt om en avklaring av om britiske skip med sivil kaptein, innleid av den britiske marinen for å frakte varer til britiske baser i Troms, skal defineres som orlogsfartøy. Dette får betydning for om fartøyene er pliktig til å betale farvannsavgift eller om de er unntatt fra plikten til å betale farvannsavgift. Kystverket har oversendt henvendelsen til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

NFD har innhentet innspill fra Forsvarsdepartementet (FD).

Departementets vurdering

Havne- og farvannsloven § 36 gir kommunene adgang til å fastsette forskrift om at bestemte oppgaver knyttet til farvannsforvaltning helt eller delvis skal dekkes med farvannsavgift. I medhold av bestemmelsens tredje ledd, har NFD fastsatt forskrift (farvannsavgiftsforskriften) om kommunenes administrasjon av farvannsavgiften og rammer for de kommunale forskriftene. Det fremgår av forarbeidene (Prop.86 L (2018-2019) s. 174) at dette bla. innebærer at departementet har adgang til å unnta fartøy fra avgiftsplikt.

Det fremgår av § 3 første ledd i farvannsavgiftsforskriften at fartøy som anløper havn kan ilegges farvannsavgift. Det følger videre av andre ledd bokstav c), at norske og utenlandske orlogsfartøy er unntatt fra plikten til å betale farvannsavgift.

I høringsnotatet til farvannsavgiftsforskriften fremgår følgende:

«Når det gjelder orlogsfartøy, skal Forsvarsdepartementets definisjon benyttes; «ethvert fartøy eid, leid eller rekvirert av norsk eller utenlandske militære myndigheter og som opereres av deres respektive sjøforsvar».»

FD har i sitt innspill til NFD vist til FDs definisjon av orlogsfartøy:

«ethvert fartøy eid, leid eller rekvirert av norsk eller utenlandske militære myndigheter og som opereres av deres respektive sjøforsvar».

FD viser videre til internasjonal praksis som tilsier at «fartøy som er leid inn på denne måten faller inn under definisjonen orlogsfartøy ettersom det helt og holdent er leid inn av det britiske sjøforsvaret og transporterer militært materiell for det britiske sjøforsvaret». FD vurderer at det ikke har betydning om kapteinen har uniform eller ikke, ettersom det opereres på vegne av og for sjøforsvaret. Ved en eventuell væpnet konflikt vil altså fartøyet være et lovlig militært mål som kan senkes. FD viser også til at det er klar praksis i alle NATO-land at fartøy som omtalt er unntatt havneavgift. Dette gjelder også når det norske sjøforsvaret leier inn tilsvarende fartøy til bruk i forbindelse med øvelser i andre land. FD konkluderer med at de aktuelle fartøyene skal defineres som orlogsfartøy.

NFD vurderer at det er utvilsomt at orlogsfartøy er unntatt fra plikten til å betale farvannsavgift, og viser i denne sammenheng til lovens ordlyd, sammenholdt med forarbeidene og ordlyden i farvannsavgiftsforskriften.

NFD viser videre til at det i høringsnotatet til farvannsavgiftsforskriften fremgår at det er FDs definisjon av orlogsfartøy som skal benyttes ved vurderingen av om et fartøy er unntatt fra krav om å betale farvannsavgift. FDs definisjon har god forankring både i egen praksis og i internasjonal praksis, og suppleres av en relevant begrunnelse i innspillet til NFD.

I den foreliggende sak er det snakk om sivile fartøy som det britiske forsvaret leide inn for å frakte militært materiell i forbindelse med deltakelse på den pågående NATO-øvelsen Joint Viking 2023. Med utgangspunkt i FDs definisjon av begrepet orlogsfartøy, er NFD kommet til fartøyene er unntatt fra å betale farvannsavgift i henhold til farvannsavgiftsforskriften § 3 andre ledd bokstav c.

Med hilsen

Ottar Ostnes
ekspedisjonssjef

Anita Christoffersen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer